
"Rzymskie pasje. Kościoły stacyjne Wiecznego Miasta", Hanna Suchocka, Warszawa 2013 : [recenzja]

Liturgia Sacra. Liturgia - Musica - Ars 19/2(42), 474-475

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

należał zatem do pionierów odnowy liturgicznej i do współtwórców soborowej i posoborowej reformy. Na szczególne podkreślenie zasługuje jego udział w pracach soborowych i jego wpływ najpierw na ostateczną redakcję konstytucji liturgicznej, a następnie na przeprowadzoną reformę liturgiczną. Przez papieża Jana XXIII został powołany na eksperta soborowego (*peritus*). Należał do aktywnych członków Komisji przygotowawczej (1960) — jako relator dwóch podkomisji (*De Missa* i *De principiis generalibus*); Komisji soborowej (1962) — jako *peritus*; Rady ds. Wykonania Konstytucji Liturgicznej (od 1964) — jako konsultor pracował w zespole X (*De Missa*) i miał znaczny wpływ na posoborowy kształt obrzędów Mszy św. W soborowych pracach Jungmanna widoczna była także jego wrażliwość duszpasterska. Często upominał się o czynny i owocny udział wiernych w liturgii, co było zresztą podstawowym celem całej soborowej reformy i odnowy liturgicznej (KL 12, 14, 19). Ukazywał potrzebę i sens reformy nie tylko w oparciu o najstarsze korzenie liturgii, ale także o pogłębione treści teologiczno-pastoralne.

Ten znany i ceniony uczoney wydał ponad 300 pozycji (24 książek, 246 artykułów i 36 recenzji). Publikował w różnych językach, a jego ważniejsze opracowania były także tłumaczone. Zajmował się najstarszymi i współczesnymi dziejami liturgii, teologią liturgii i reformą liturgiczną II Soboru Watykańskiego, a także zagadnieniami z dziedziny katechetyki, m.in. opracował bardzo ceniony wówczas podręcznik do katechetyki, przetłumaczony na 5 języków.

Prof. J.A. Jungmann zmarł w sędziwym wieku 86 lat, w dniu 26 stycznia 1975 r. w Innsbrucku, z którym był związany przez prawie całe swoje życie.

ks. H.J. Sobeczko

Hanna SUCHOCKA, *Rzymskie pasje. Kościoły stacyjne Wiecznego Miasta*, Warszawa: Wydaw. Rosikon Press, 2013, 376 s., ISBN 978-83-62981-52-6.

Autorka dzieli się swoimi doświadczeniami z nawiedzania rzymskich kościołów stacyjnych w okresie Wielkiego Postu. Z grupą pielgrzymów każdego roku nawiedza starorzyskie kościoły, wyznaczone jeszcze przez papieża Grzegorza Wielkiego (590–604). Książka jest nie tylko wspaniałym przewodnikiem po najstarszych świątyniach Rzymu, z opisem ich patronów, historii, architektury i zabytkowych wnętrz, ale także pomocą w głębszym przeżywaniu okresu Wielkiego Postu i samej Wielkanocy, zwłaszcza poprzez opis i refleksję nad tekstami liturgii tych dni. To bardzo wartościowe opracowanie zostało starannie wydane i ubogacone licznymi kolorowymi zdjęciami.

BP WAĆLAW JÓZEF ŚWIERZAWSKI, ADELAJDA SIELEPIN CHR (red.), *Liturgia uświęcenia czasu* (Mysterium Christi. Podręcznik Liturgiki Ogólnej i Szczegółowej 5), Kraków, Zawichost: Ośrodek Formacji Liturgicznej, Sandomierz: Wydaw. Diecezjalne i Drukarnia 2013², 374 s., ISBN 978-83-257-0551-0.

Treść: *Wykaz skrótów*, s. 5–6; ŚWIERZAWSKI Waćław J. bp, *Słowo wprowadzające do wydania drugiego*, s. 7–10; SIELEPIN Adelajda CHR, *Wstęp*, s. 11–14; ŚWIE-

RZAWSKI Waclaw J. bp, *Wprowadzenie do pierwszego wydania*, s. 15–21; MARGAŃSKI Bolesław, *Historia kształtowania Liturgii Godzin*, s. 23–34; BOMBA Władysław, *Modlitwa Kościoła w niekatolickich wyznaniach chrześcijańskich*, s. 35–43; CICHY Stefan bp, *Teologia Liturgii Godzin*, s. 45–64; ŚWIERZAWSKI Waclaw J. bp, *Mystagogia Liturgii Godzin*, s. 65–103; GŁOWA Władysław, *Historia i teologiczna myśl poszczególnych Godzin*, s. 105–172; JANICKI Jan J., PIOTROWSKI Eugeniusz, *Elementy składowe Liturgii Godzin*, s. 173–190; POTOCKI Stanisław, *Psalmy modlitwą Ludu Bożego Starego i Nowego Przymierza*, s. 191–224; ŚWIERZAWSKI Waclaw J. bp, *Psalmy Liturgii Godzin codzienną modlitwą Chrystusa i Kościoła*, s. 225–251; JANICKI Jan J., *Teksty ułatwiające odmawianie psalmów: tytuły, antyfony i modlitwy*, s. 253–281; ŚWIERZAWSKI Waclaw J. bp, *Kolekty psalmiczne czyli Modlitwy nad psalmami (Orationes super psalmos)*, s. 284–297; MARGAŃSKI Bolesław, *Duchowość Liturgii Godzin*, s. 299–320; MARGAŃSKI Bolesław, *Celebra Liturgii Godzin*, s. 321–339; KOPEREK Stefan, *Udział świeckich w Liturgii Godzin*, s. 341–360; ŚWIERZAWSKI Waclaw J. bp, *Posłowie do wydania pierwszego (z 1984 roku)*, s. 361–362; *Noty o autorach*, s. 363–365.

ERWIN MATEJA, ZBIGNIEW W. SOLSKI (red.), *Między liturgiką a performatyką. Rekoniesans I* (Opolska Biblioteka Teologiczna 128), Opole: Red. Wydaw. WT UO 2012, 343 [4] s., ISBN 978-83-61756-95-8.

Treść: MATEJA Erwin, SOLSKI Zbigniew Władysław, *Formy performatyki*, s. 5–9; *Liturgika wobec zwrotu performatywnego*: SOBECZKO Helmut J., *Między liturgiką a performatyką*, s. 13–18; KRANEMANN Benedikt, *Liturgia i performans*, s. 19–31; KOSIŃSKI Dariusz, *Poza normę liminalną*, s. 33–42; MASŁOWSKI Michał, *Mistyka i performatyka: akcja duchowa*, s. 43–52; *L i t u r g i a*: CZERSKI Janusz, *Performatywność liturgii koptojskiej*, s. 55–61; MATEJA Erwin, *Między sakramentem małżeństwa a weselnymi teatralizacjami*, s. 63–72; CIECHOWICZ Jan, *Plastyczne, literackie i teatralne aspekty kultu religijnego: Matka Boska Brzemienna*, s. 73–81; *P e r f o r m a n s*: BACZYŃSKA Beata, *Hiszpańskie auto sacramental — między liturgią a performansem*, s. 85–98; KOCUR Mirosław, *Performanse liturgiczne w epoce globalizacji: Bali i Tybet*, s. 99–114; KUFEL Marta, *Symulacje liturgiczne performerów polskiego teatru: Grotowski/Kantor*, s. 115–122; PILATOVA Jana, „*Kiedy jeden człowiek zaczyna już jak gdyby poznawać drugiego*”, s. 123–137; WOŹNIAK Katarzyna, „*Młodzieńcze, tobie mówię, wstań!*” — *nauczyciel performer a skuteczność aktu całkowitego*, s. 139–149; KAWALEC Anna, *Człowiek i czyn*, s. 151–162; JOKIEL Irena, *Wielkie i małe improwizacje Adama Mickiewicza*, s. 165–173; ZARĘBIANKA Zofia, *Jak przemówić ciszą?*, s. 175–181; MEYER-FRAATZ Andrea, *(Pseudo)liturgia i performans w powieści „Weiser Dawidek” Pawła Huellego*, s. 183–194; *D r a m a t*: STEHLIKOVA Eva, *Na ostrzu noża*, s. 197–203; SOKÓŁ Lech, *Niewidzialny Bóg, teologia i liturgia życia codziennego*, s. 205–238; WĄCHOCKA Ewa, *Formy modlitewne we współczesnym dramacie*, s. 239–250; SOLSKI Zbigniew Władysław,